

Олександр Липін.

(Некролог).

27 с. с. подолиста російська наука й суспільність стратила одного з найчільніших і найбільше шанованих своїх репрезентантів, що рядом капітальних праць, як „Очеркъ литературной исторіи старинныхъ повѣстей и сказокъ русскихъ“ (1857, магістерська дисертація), „Обзоръ исторіи славянскихъ литературъ“ (1865, нове, розширене видання 1874 р. п. т. Історія славянскихъ литературъ, два томи), „Общественное движеніе при Александрѣ I“ (1871), „Характеристики литературныхъ мнѣній отъ 1820 до 1850-х гг.“, „Бѣлинскій, его жизнь и переписка“ (1876), „Історія русской этнографіи“ (1890—1, 4 т.), „Історія русской литературы“ (1898—9, 4 т.) — влив глибоко своє ім'я в історію російської науки й суспільної гадки.

Він був одним з найбільше характерних і симпатичних репрезентантів поступової Росії й не вагався жертвувати за свої переконання. Що йно зайнявши катедру в петербурзькій університеті (1860), він виступив з нього, разом з Ковеліним, Спасовичом і ин. наслідком репресійних розпоряджень правительства. Його не зломали недостатки, в котрих він мусів заробляти собі хліб тяжкою працею над перекладами. Перший вибір його членом академії, в 1871 р., не був затверджений правительством, і щоб вивести академію з конфлікту, покійник сам зрікся вибору. Не був затверджений і вибір його доктором *honoris causa* казанським університетом. Тільки в 1897 р. затверджено новий вибір Липіна членом петербурзької академії.

Нам його ім'я лишить ся дорогим не тільки з огляду на його наукові труди, що глибоко входили в сфери українознавства, а ще більше — його заслугами для самої української національної ідеї. Його огляд українського письменства в історії словянських літератур був, будь що будь, першою історією української літератури. Його історія української етнографії (що займає III том його курсу) була важним причинком до історії української свідомости. На сторінках Вѣстника Европы, що був його катедрою протягом сорока літ, він не раз доводив законність і природність українського національного відродження та боронив його супроти атаків різних російських шовіністів.

Що він не розумів української національної ідеї так широко, як розуміємо її тепер ми, сього, розуміється, йому ніхто не повинен брати за зле (з такого вузшого розуміння вийшла його голосна свого часу стаття „Особая исторія русской литературы“, з поводу Історії літератури пок. Огоновського, що розсварила з небіжчиком українофільські круги в Росії, а і з особистих зносин знаю, що небіжчику не конче подобала ся нинішня широка програма, зачеркнена українством — мовляв не треба виїздити з усім відразу, маючи з усіх боків ворогів). Натомість його заслуги, положені ним в популяризації й обороні української ідеї в російських кругах, варті всякого признання, і Наукове Товариство ім. Шевченка відповідно ушановало його в минувшій році, з нагоди съвяткування п'ятидесятиліття його наукової діяльності, вибором на дійсного члена: він і ак. Ятіч се були перші дійсні члени з иньших народностей, вибрані Товариством.

М. Грушевський.

